

Wat doet u vaak verkeerd?

**Een klein gidsje vol handige tips en veel gemaakte taalfouten
waar u alleen maar beter van wordt.**

Opgesteld met waargebeurde praktijkvoorbeelden door EP Vertalingen

1. Inleiding

Bent u ook af en toe het noorden kwijt in het hele spellingskluwen van de Nederlandse taal? Weet u niet meer hoe die dt-regel nu weer precies in elkaar steekt? En is het nu 'aktie' of 'actie'? Dan is deze kleine gids een mooie leidraad voor u. Hou(d) hem dus zeker bij de hand!

2. Drie soorten fouten

We kunnen eigenlijk een onderscheid maken tussen drie verschillende soorten fouten:

- spelfouten: fouten die niet overeenstemmen met de officiële spellingsregels,
- grammaticafouten: waaronder de beruchte d/t-fout,
- taalfouten: zaken die geen correct Nederlands zijn maar als dialect of tussentaal worden beschouwd (*geldt alleen voor België*).

En voor wie met Nederland communiceert: wat is Belgisch-Nederlands en wat is standaard Nederlands?

In deze gids geef ik u een overzicht van de fouten die ik in mijn praktijkervaring als freelancevertaler vaak zie, opgesplitst volgens bovenstaande drie categorieën.

I. Spelfouten

Voor de spelfouten baseer ik mij op de officiële spellingsregels die u ook kunt terugvinden op de website van de Taalunie – het online Groene Boekje: www.woordenlijst.org en Genootschap Onze Taal: <https://onzetaal.nl/taaladvies>. Hieronder vindt u de meest frappante spelfouten:

Fout	Juist	Toelichting/regel
12 V batterij	12V-batterij	https://onzetaal.nl/taaladvies/advies/230-v-aansluiting Eventueel ook: "12 voltbatterij" (zonder liggend streepje!)
minimum bedrag	minimaal bedrag of minimumbedrag	https://onzetaal.nl/taaladvies/advies/maximumsnelheid-maximum-snelheid
publicitaire en promotiekosten	<u>beter</u> : reclame- en promotiekosten	Strikt genomen gaat het in het foute voorbeeld over een verkeerde samentrekking, maar om stilistische reden wordt deze vaak wel al aanvaard. http://taaladvies.net/taal/advies/vraag/644
40-urenweek 5-secondencyclus 3-gangenmenu 4-sterrenhotel 1-euromuntstuk	40 urenweek/40-urige werkweek/ veertigurenweek 5 secondencyclus of vijfsecondencyclus 3 gangenmenu of driegangenmenu 4 sterrenhotel of viersterrenhotel 1 euromuntstuk of eeneuromuntstuk	http://taaladvies.net/taal/advies/vraag/1282 (met koppelteken is de niet-officiële spelling). Aanbeveling: schrijf indien mogelijk de getallen voluit (zo voorkomt u ook verwarring zoals in het onderste geval, gaat het nu om 1 muntstuk of een eeneuromuntstuk?)
gebruik maken	gebruikmaken (ook gebruikgemaakt)	Zie website Groene Boekje
kennis maken	kennismaken (kennisgemaakt)	
kennis nemen	kennisenemen (kennisgenomen)	
plaats vinden	plaatsvinden (plaatsgevonden)	
Wifi of WiFi	wifi	Zie website Groene Boekje

Internet	internet	
BTW	btw	Zie website Groene Boekje
U/Uw	u/uw	We schrijven <i>u</i> en <i>uw</i> met kleine letters. Als ze naar een heilige persoon of godheid verwijzen, kunnen <i>U</i> en <i>Uw</i> eventueel nog een hoofdletter krijgen. http://taaladvies.net/taal/advies/vraag/821
intellectuele eigendomsrechten correcte verwerkingsvoorschriften wettelijke aansprakelijkheidsverzekering hogere onderwijskwalificaties (bron De Standaard)	intellectuele-eigendomsrechten correcteverwerkingsvoorschriften wettelijkeaansprakelijkheidsverzekering hogeronderwijskwalificaties O f omschrijf (bijv. voorschriften voor een correcte verwerking).	Tip: denk aan 'langeafstandsloper'. Is het een loper die een lange afstand loopt, dan is het aan elkaar, is het een afstandsloper met een behoorlijke lengte, dan is het van elkaar. https://onzetaal.nl/taaladvies/advies/langeafstandsloper <i>Eigenlijk is dit exact dezelfde regel als: heetwaterkraan, grootbeeldtelevisie, hoogrendementsketel...</i>
aktie, produkt, electriciteit	actie, product, elektriciteit	Zie website Groene Boekje

Niet fout maar wel een advies

%	%	Gaat het om een tekst met veel cijfermateriaal (financieel, wetenschappelijk, ...), dan wordt aanbevolen een spatie voor het %-teken te plaatsen. Staat er slechts sporadisch een procentueel cijfer, dan is een spatie niet nodig. Maar wees wel consequent.
"...."	'...'	De dubbele aanhalingstekens worden best alleen gebruikt voor citaten . Voor woorden die u in de verf wilt zetten, gebruikt u best enkele haakjes (of zet ze cursief).
ski-jas	skijas maar koppelteken is niet foutief	Strikt genomen wordt er alleen een koppelteken vereist als het gaat om botsende klinkers . In dit geval is het een botsing tussen klinker en medeklinker. Voor de leesbaarheid mag – maar hoeft niet – een koppelteken worden toegevoegd.

II. Grammaticafouten

VINDT IK LEUK

Dit lijkt misschien overdreven over, maar grammaticafouten kom ik bijna dagelijks tegen, dus daarom lijkt het mij wel nuttig om alvast de d/t-regel te herhalen aan de hand van de alom bekende ezelsbruggetjes.

Ik drink nooit thee

- ⇒ Ik word hier heel vrolijk van.
- ⇒ Houd ik nu best wel of niet een logboek bij?

Jij drinkt altijd thee

MAAR drink jij altijd thee?

- ⇒ Jij betaalt de rekening (niet: *jij betaald* zoals ik onlangs op een website tegenkwam).
- ⇒ Word jij hier ook goed van?

Hij/zij drinkt altijd thee

- ⇒ Hij bepaalt de prijs van deze investering en wordt naar zijn prestaties betaald.
- ⇒ Drinkt zij echt? Wordt zij dan niet ziek? (dus ook in vragen!)

U drinkt ook altijd thee

- ⇒ U bepaalt wanneer u ondersteuning nodig heeft.
- ⇒ U wordt dan toch niet ziek? Wordt u echt wagenziek?

Extra tip: Als u twijfelt, probeer het dan uit met een ander werkwoord. Twijfelt u tussen d of t (zoals in 'jij betaald'), kijk dan of er ergens een vervoeging van het werkwoord 'zijn' of 'worden' in uw zin voorkomt naast het werkwoord waarover u twijfelt. Neen, dan krijgt uw vervoegd werkwoord nooit een D.

En als je het niet goed kunt horen?

- is verhuisd of is verhuist?
- heeft beleefd of heeft beleeft?
- is gebeurd of is gebeurt?

gebruik de regel van

't sexy fokschaap

Het kofschip (of 't fokschaap)

Om te bepalen of uw voltooid deelwoord een 'd' of een 't' krijgt, kunt u heel makkelijk de regel van Het Kofschip toepassen:

- Is de laatste letter van de "infinitief –en" een letter uit Het Kofschip, dan is het een 'T'.
- Is de laatste letter van de infinitief geen letter uit "Het Kofschip", dan is het een 'D'.

Voorbeelden:

Verwerken => verwerk (en) => verwerkt

Lassen => lass (en) => gelast

Verhuizen = > verhuiz (en) => verhuisd

Bepalen => bepal (en) = > bepaald

Extra tip: u kunt ook aan de verleden tijd horen of er een d of een t volgt bij het voltooid deelwoord.

Ik verwerkte => verwerkt

Ik laste => gelast

Ik verhuisde => verhuisd

Ik bepaalde => bepaald

III. Taalfouten

Taalfouten zijn fouten die niet als correct Nederlands worden beschouwd, ofwel is het dialect, ofwel is het een 'tussentaal' die bij u in de streek wel wordt gebruikt maar lang niet overal wordt gebruikt/gekend/aanvaard.

Daarnaast moeten we ook een onderscheid maken tussen standaard Nederlands en Belgisch-Nederlands. Standaard Nederlands wordt aanvaard in België én Nederland, Belgisch-Nederlands alleen in België.

Wij geven hieronder in de laatste kolom aan om wat voor soort fout het gaat. Meer info hieromtrent vindt u op de website van Taaladvies en Genootschap Onze Taal. Het Belgische vlaggetje verwijst naar Belgisch-Nederlands. Deze termen mag u dus binnen België wel gebruiken.

Fout	Correct	Toelichting
mits betaling	mits u betaalt/op voorwaarde dat u betaalt/na betaling	'mits' moet altijd gevolgd worden door een bijzin. (tussentaal, niet algemeen aanvaard in België, zeker niet in Nederland)
van zodra	zodra	'van zodra' wordt door velen als fout ervaren. Daarom krijgt het van Taaladvies de status 'onduidelijk'. Gebruik dus beter 'zodra'.
	ervoor zorgen dat zorgen dat	Beide zijn ondertussen correct. Maar lange tijd was 'ervoor' echt verplicht.
omwille van (reden)	wegens, om, vanwege, door	'Omwille van' is standaardtaal in het hele taalgebied als het gebruikt wordt om een doel aan te geven en is dan een synoniem van 'ter wille van'.
mogelijks	mogelijk	Tussentaal, geen standaardtaal.

	telkens ik...	telkens als ik...	
	binnen de 10 dagen	binnen 10 dagen	
	links/rechts	linker/rechter	Alleen bij vaste uitdrukkingen worden ze aan het woord geschreven (linkerhand, rechterkant, linkerzijde, ...).
	in wijzerzin	rechtsom/met de wijzers van de klok mee	
	in tegenwijzerzin	linksom/tegen de wijzers van de klok in	
	openingsuren	openingstijden	
	inox	roestvrij staal/rvs	
	onrechtstreeks	niet rechtstreeks, indirect	
	zaakvoerder	directeur, CEO, bedrijfsleider	
	maatschappelijke zetel	hoofdkantoor, hoofdvestiging	

Twijfelt u over een bepaald woord(gebruik), raadpleeg dan een van de volgende websites:

- Taaladvies: <http://taaladvies.net/> + <https://onzetaal.nl/taaladvies>
- De Taaltelefoon: <http://www.taaltelefoon.be/>
- Taaldatabank Gent Vertaalt: <http://gentvertaalt.be/taaldatabank/> (hierin staan alle praktijkvoorbeelden waar vertalers ook echt mee geconfronteerd zijn).
- De Taaldatabank van VRT: <http://www.vrt.be/taal/>

Wilt u graag dat ik uw teksten – website, brochures, correspondentie of wat dan ook – nakijk en u op basis daarvan een kleine toelichting geef, neem dan zeker contact met me op. Dan bekijk ik hoe we dit concreet vorm kunnen geven.

Els Peleman
EP Vertalingen

